

ماده ۱۳ - مشاورین دائم نمی توانند به خدمات دولتی منصوب بشوند مگر برضایت خودشان و آنهم لااقل پس از سه سال خدمت در شورای دولتی این قبیل انتصابات نباید در عرض سال از رؤس عدّه مشاورین دائم تجاوز نماید .

رئیس . آقای آقا سیدفاضل (اجازه)

آقا سیدفاضل - بنده سلب آزادی اعضاء شورارا قدری بر خلاف آزادی می دانم بجهت اینکه در این ماده میگوید اگر مشاورین دائم بخواهند شغل دولتی قبول کنند قبل از ۳ سال عضویت نمیتوانند و به عقیده بنده معید کردن اشخاص فلسفه ندارد و بنده تصور میکنم باید اعضاء را آزاد گذاشت که هر وقت خواستند بتوانند شغل دولتی قبول کنند منتهی باید از عضویت شورای دولتی استعفا دهند .

مخبر - یکی از موادی که در این لایحه خیلی قابل ملاحظه و دقت است همین ماده است اولاً تصدیق می فرمائید يك اشخاصی در شورای دولتی منتخب خواهند شد که نزدیک وزارت یا اینکه در عرض وزراء باشند باین جهت ممکن است عضویت شورای دولتی وسیله شود برای رسیدن بمقام بالا تری و مستلزم باشد که وارد در آنجا بشوند و پس از چندی از آنجا استعفا بدهند و فرمان فرما یا وزیر بشوند باینجهت عضویت شورای دولتی ممکن است يك وسیله برای نیل به مقامات دیگر بشود و بعلاوه این ترتیب باعث اختلال امور داخلی می شود ممکن است يك عده بیایند داخل در عضویت شورای دولتی شده و بعد برای احراز مقام وزارت یا ایالت استعفا بدهند .

نظر آقایان هست که در همین مجلس بملاحظه همین پیش آمده باینکه طرح قانونی مطرح شد که نمایندگان حق ندارند در دوره و کالتشان شغل دولتی قبول نمایند . بنابراین ملاحظه در اینجهت قید شد در هر ۳ سال يك مرتبه برضایت خودشان میتوانند تغییر شغل بدهند و در آن وقت هم بیشتر از يك رؤس مشاورین حق ندارند خارج شوند و اینکه آقای آقا سیدفاضل فرمودند باید آزاد باشند چون ایشان جنبه فقهاتی دارند و بنده بگویم خورده است که گفته اند که الایجاب بالاختیار لایقانی الاختیار چیزی است که انسان خودش اختیار میکند و مجبور است که نمیکند .

(يك نفر از نمایندگان الایجاب نیست)

تدین - الامتناع باشد چه فسوق می کنند .

رئیس - آقای حاج شیخ اسدالله (اجازه)

حاج شیخ اسدالله - بنده موافق هستم .

(جمعی از نمایندگان مذاکرات

کافی است) .

رئیس ماده چهاردهم .

(بشرح ذیل قرائت شد)

ماده چهاردهم - برای اینکه يك نفر بتواند بسمت مشاورری فوق العاده معین گردد باید دارای شرائط ذیل باشد .

۱ حداقل سن ۳۶ سال

۲ وارد بودن در یکی از ادارات دولتی لااقل بسمت ریاست اداره و یا شغل دیگری که هم مرتبه آن باشد .

(مخالفی نبود و پیشنهاد آقای زنجانی بمضمون ذیل قرائت شد)

بنده پیشنهاد می کنم ماده چهاردهم و پانزدهم شورای دولتی یکی شده و برترتیب ذیل نوشته شود

مشاورین فوق العاده فقط از اشخاصی می شوند که دارای شغل ریاست اداره یا شغلی مساوی آن یا بالاتر از آن بوده و سن ایشان کمتر از ۳۰ سال نباشد

(ابراهیم زنجانی)

رئیس - چون ظهر است جلسه ختم می شود جلسه آتیه پس فردا موضوع مذاکرات اولاً لایحه کبریت سازی مازندران و تهران و اگر وقت بود لایحه شورای دولتی .

آقای اقبال السلطان (اجازه)

اقبال السلطان . لایحه تاسیس اداره خزانه داری کل طبع و توزیع شده است اگر آقایان صلاح بدانند جزء دستور جلسه آتیه شود .

رئیس - آقای حاج شیخ اسدالله (اجازه)

حاج شیخ اسدالله . در چند جلسه قبل گفته شد که پیش نهاد راجع بروشنائی مقابر ائمه ع تقدیم هیئت رئیسه شده است حالا نمی دانم تقدیم شده است یا نه در صورتیکه تقدیم شده است چون آخر سال است خوب است جزو دستور شود .

رئیس - هنوز از کمیسیون برگشته است . لایحه راجع بخزانه داری هم همین طور .

آقای آقا سید یعقوب

(اجازه)

آقا سید یعقوب - بنده خواستم به عرض مجلس برسانم موقمی که در کمیسیون فواید عامه بودیم يك لایحه از آنجا گذشت راجع بامتیاز نمک و گوگرد جزایر خلیج فارس و طبع و توزیع هم شده است و راپرت آنهم بهیئت رئیسه تقدیم شده است اگر مجلس تصویب کند جزو دستور جلسه آتیه شود .

رئیس . مخالفی نیست گفته شد خیر .

رئیس - در عرض لایحه شورای دولتی ممکن است لایحه امتیاز گوگرد و نمک جزء دستور گذارده شود .

آقای از باب کیخسرو .

(اجازه)

ارباب کیخسرو . در تعقیب اظهاراتی که آقای اقبال السلطان راجع بلایحه خزانه داری فرمودند و آقای رئیس هم فرمودند از کمیسیون برگشته است جای اینست که خواهش کنم کمیسیون آنرا زودتر نظر کند و بمجلس بفرستد . زیرا این مستشار هائی که اینجا آمده اند باید کار بکنند . و ما باید حساب کنیم و ببینیم وجود آنها چقدر برای ما تمام می شود . و مخصوصاً پیش نهاد هائیکه آنها می دهند برای اینکه موجب تعطیل کار آنها نشود خوبست زود تر انجام دهند که آنها سرگردان و معطل نمانند .

رئیس . آقای تدین

(اجازه)

تدین . بنده تصور می کنم مقصود آقای آقا سید یعقوب این نبود که لایحه گوگرد و نمک قائم مقام لایحه شورای دولتی بشود بلکه مقصودشان این بود که آنهم جزو دستور بشود و بنده پیش نهاد میکنم هر دو جزو دستور باشد

رئیس - هر دو جزو دستور می شود و اگر وقتی بود رسیدگی می شود .

مجلس موقع ظهر ختم شد
رئیس مجلس مؤمن الملک

جلسه ۲۲۱

صورت مشروح مجلس یوم سه شنبه ۱۷ دلو ۱۳۰۱ مطابق نوزدهم جماد الثانیه ۱۳۴۱

(مجلس تقریباً دو ساعت و ربع قبل از ظهر بریاست آقای مؤمن الملک تشکیل گردید)

(صورت مجلس بیکشنبه پانزدهم دلو را آقای امیرناصر قرائت نمودند)

رئیس - آقای حائریزاده

(اجازه)

حائریزاده - جزء اسامی غائبین بی اجازه باز اسم آقای عماد السلطنه را نوشته اند و من میترسم این مسئله کم کم در مجلس سابقه بندی بشود زیرا ایشان مدتی است داخل در خدمات دولتی هستند و نوشتن ایشان را جزء غائبین بی اجازه چیز نا صحیحی است از مقام ریاست استعفا میکنم مقرر فرمایند بعدها اسم ایشان را ننویسند و این مسئله سابقه شود

رئیس - آقای محمد ولی میرزا

(اجازه)

محمد ولی میرزا - بنده در صورت جلسه عرضی ندارم

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

(اجازه)

آقا سید یعقوب - بنده در سه جای صورت جلسه عرض داشتم یکی اینکه در صورت جلسه نوشته شده است بنده عرض کرده ام احتیاج شدید بوجود شورای دولتی ندارم در صورتی که لفظ شدید را بنده عرض نکردم یکی هم اینکه يك پیشنهادی در

ماده هشتم عرض کردم ولی خوانده نشد از آن پیشنهاد اسمی برده نشده است یکی هم اینکه نوشته شده است در ماده دهم بنده عرض کرده ام یکی از شروط عضویت شورای دولتی سمت نمایندگی معین شود در صورتی که بنده هم عرض کردم (زیبنده است که مقام نمایندگی هم جزو سایر مقامات نوشته شود) .

رئیس - آقای حاج میرزا عبدالوهاب

(اجازه)

حاج میرزا عبدالوهاب - عرض بنده همان بود که آقای حائری زاده فرمودند و گویا اسم آقای مستوفی الممالک را هم جزء غائبین بی اجازه نوشته اند

بعضی از نمایندگان - خیر اینطور

نیست اسم ایشان رده شده است

رئیس - پیشنهادی است از طرف آقای شیخ الاسلام اصفهانی

(بشرح زیر قرائت شد)

مقام محترم ریاست مجلس شورای ملی بنده پیشنهاد میکنم عملیات و اقدامات در قانون انتخابات بچهار قسمت تقسیم شود قسمت اول موادی که در قانون انتخابات

کمیسیون تجدید نظر بحال خود باقی گذارد در مجلس مطرح شود در کدام از نمایندگان

محترم نظریاتی در آن مواد دارند بطور پیشنهاد تقدیم مجلس کنند قسمت دوم موادی که در کمیسیون نظر اصلاح تجدید شده سوی فقره چهار ماده (۱۲) و کلیه ماده (۶۰) که راجع است بمجلس بودن و کیل یا توقف پنج سال تمدید مدت و کالت در روزهای شنبه و سه شنبه که روز شور در قوانین است اراضی جلسه تا قبل از تنفس در مجلس مطرح شود اولین روز همین امروز خواهد بود .

قسمت سوم فقره چهار ماده ۱۲ و کلیه ماده (۶۰) که راجع است به مجلس بودن و کیل یا اقامت و کیل و ذیل اینجهت در مجلس در کمیسیون که در همین شبهه تشکیل شود از نمایندگان آن دسته جات مجلس از هر دسته را دوفرد مطرح و راپورت آن تقدیم مجلس شود .

قسمت چهارم کمیسیون تجدید نظر تشکیل شده راپورت خود را در جدول انتخابات تهیه و تقدیم مجلس نماید

(شیخ الاسلام اصفهانی)

رئیس - آقای شیخ الاسلام

(اجازه)

شیخ الاسلام - آقایان نمایندگان عموماً تصدیق داشتند که قانون انتخابات سابق نواقسی داشت و کمیسیونی برای تجدید تشکیل شد و زحمات زیادی هم کشیده و راپورتی هم بمجلس دادند و حال مدتی است که در آن مذاکرات مختلفی میشود ولی نتیجه هنوز بدست نیامده است این است که بنده این پیشنهاد را که بمقیده خودم جامع می دانم تقدیم داشتم

اولا يك موادی در قانون انتخابات سابق بود که در کمیسیون تجدیدنظر اصلا آن موادرا تغییر نداده و بعد اولش باقی است آن مواد اصلا لزومی ندارد بمجلس بیاید و تحت شور واقع شود زیرا اجزای آن وقت مجلس فائده دیگری ندارد زیرا مثلا هیچ کسی نمیگوید شرط و کیل شدن تبعیت نباشد فرضا هم کسی ایراد در بعضی از مواد آن داشته باشد ممکن است پیشنهاد کند . قسمت دیگر موادی است که در کمیسیون اصلاح شده است و تصور میکنم در آن مواد هم غیر از فتره چهارم از ماده دوازدهم و ماده شصت که راجع بتدبیر مدت وکالت و معنی بودن و کیل است دیگر آقایان چندان ایرادی نداشته باشند این است که بنده پیشنهادهای کردهام غیر از فتره چهارم از ماده دوازدهم و ماده شصت بقیه موادیرا که کمیسیون اصلاح نمود یا تغییر داده است در آن دوروزی که برای شور در قوانین معین شده قبل از تنفس در مجلس مطرح شده و تکلیف آن معلوم شود و اما راجع بقره ۴ از ماده ۱۲ که مینویسد در حوزه انتخابیه متوضیبا سابقا پنجسال در آن جا سکونت نموده باشد و در ماده ۶۰ که راجع به تمدید دوره وکالت مینویسد :

تحت شور در آید گمان میکنم زودتر بگذرد زیرا آقای شیخ الاسلام هم پیشنهاد کرده و هم فرمودند در موادی هم که کمیسیون آنها را تغییر نداده اند هر کس ایرادی دارد پیشنهاد کند و ممکن است در هر ماده بیست الی سی پیشنهاد داده شود و باین نحو کار مشککتر می شود اما راجع بمسئله که سابقا بنده عرض کردم و آقای نصرت الدوله در جواب بنده فرمودند و کلاه هیچکدام مایل نیستند قانون انتخابات عقب بیفتد قصد این بود آقایان توجه کنند که چندان وقتی بوقوع انتخابات نداریم و اگر بنا باشد بترتیبی که مذاکره شد تمام قانون انتخابات بمجلس بیاید باعث می شود که انتخابات عقب بیفتد و البته عقیده بنده و همه آقایان این است که حتی بجزروز هم انتخابات عقب نیفتد و فترت پیش بیاید باین لحاظ عرض کردم موادی که اصلاح شده بمجلس بیاید و اگر یکی دو ماه هم هست که محل اختلاف است یا مطابق پیشنهاد آقای شیخ الاسلام با ترتیب دیگری تکلیفش را در دو مرتبه نموده و بقیه مواد هم بمجلس آمده زود تر تکلیف آنها معلوم شود . آقایان می فرمایند تا تکلیف قانون انتخابات جدید کاملا معلوم نشود قانون انتخابات سابق متزلزل نمی شود و بوقوع اجراء گذارده خواهد شد بنده هم تصدیق دارم و قانونا هم همینطور است ولی این کسه بنده عرض کردم قسمد این بود که اگر قانون انتخابات بمجلس بیاید و تحت شور واقع شود آن ماده که بیشتر طرف توجه آقایان است بآن ماده که رسیدیم شاید موقع انتخابات رسید و برای اینکه تکلیف آن ماده معلوم شود شاید آقایان گفتند بیست روز انتخابات عقب بیفتد تا تکلیف آن ماده معلوم شود آتوقت خدای نکرده دوره فترت پیش بیاید و دوسه سال طول بکشد و بعقیده بنده هم آوردن تمام قانون انتخابات و هم پیشنهاد آقای شیخ الاسلام بمجلس سبب تأخیر و تمویق انتخابات خواهد شد

تحت شور در آید گمان میکنم زودتر بگذرد زیرا آقای شیخ الاسلام هم پیشنهاد کرده و هم فرمودند در موادی هم که کمیسیون آنها را تغییر نداده اند هر کس ایرادی دارد پیشنهاد کند و ممکن است در هر ماده بیست الی سی پیشنهاد داده شود و باین نحو کار مشککتر می شود اما راجع بمسئله که سابقا بنده عرض کردم و آقای نصرت الدوله در جواب بنده فرمودند و کلاه هیچکدام مایل نیستند قانون انتخابات عقب بیفتد قصد این بود آقایان توجه کنند که چندان وقتی بوقوع انتخابات نداریم و اگر بنا باشد بترتیبی که مذاکره شد تمام قانون انتخابات بمجلس بیاید باعث می شود که انتخابات عقب بیفتد و البته عقیده بنده و همه آقایان این است که حتی بجزروز هم انتخابات عقب نیفتد و فترت پیش بیاید باین لحاظ عرض کردم موادی که اصلاح شده بمجلس بیاید و اگر یکی دو ماه هم هست که محل اختلاف است یا مطابق پیشنهاد آقای شیخ الاسلام با ترتیب دیگری تکلیفش را در دو مرتبه نموده و بقیه مواد هم بمجلس آمده زود تر تکلیف آنها معلوم شود . آقایان می فرمایند تا تکلیف قانون انتخابات جدید کاملا معلوم نشود قانون انتخابات سابق متزلزل نمی شود و بوقوع اجراء گذارده خواهد شد بنده هم تصدیق دارم و قانونا هم همینطور است ولی این کسه بنده عرض کردم قسمد این بود که اگر قانون انتخابات بمجلس بیاید و تحت شور واقع شود آن ماده که بیشتر طرف توجه آقایان است بآن ماده که رسیدیم شاید موقع انتخابات رسید و برای اینکه تکلیف آن ماده معلوم شود شاید آقایان گفتند بیست روز انتخابات عقب بیفتد تا تکلیف آن ماده معلوم شود آتوقت خدای نکرده دوره فترت پیش بیاید و دوسه سال طول بکشد و بعقیده بنده هم آوردن تمام قانون انتخابات و هم پیشنهاد آقای شیخ الاسلام بمجلس سبب تأخیر و تمویق انتخابات خواهد شد

تحت شور در آید گمان میکنم زودتر بگذرد زیرا آقای شیخ الاسلام هم پیشنهاد کرده و هم فرمودند در موادی هم که کمیسیون آنها را تغییر نداده اند هر کس ایرادی دارد پیشنهاد کند و ممکن است در هر ماده بیست الی سی پیشنهاد داده شود و باین نحو کار مشککتر می شود اما راجع بمسئله که سابقا بنده عرض کردم و آقای نصرت الدوله در جواب بنده فرمودند و کلاه هیچکدام مایل نیستند قانون انتخابات عقب بیفتد قصد این بود آقایان توجه کنند که چندان وقتی بوقوع انتخابات نداریم و اگر بنا باشد بترتیبی که مذاکره شد تمام قانون انتخابات بمجلس بیاید باعث می شود که انتخابات عقب بیفتد و البته عقیده بنده و همه آقایان این است که حتی بجزروز هم انتخابات عقب نیفتد و فترت پیش بیاید باین لحاظ عرض کردم موادی که اصلاح شده بمجلس بیاید و اگر یکی دو ماه هم هست که محل اختلاف است یا مطابق پیشنهاد آقای شیخ الاسلام با ترتیب دیگری تکلیفش را در دو مرتبه نموده و بقیه مواد هم بمجلس آمده زود تر تکلیف آنها معلوم شود . آقایان می فرمایند تا تکلیف قانون انتخابات جدید کاملا معلوم نشود قانون انتخابات سابق متزلزل نمی شود و بوقوع اجراء گذارده خواهد شد بنده هم تصدیق دارم و قانونا هم همینطور است ولی این کسه بنده عرض کردم قسمد این بود که اگر قانون انتخابات بمجلس بیاید و تحت شور واقع شود آن ماده که بیشتر طرف توجه آقایان است بآن ماده که رسیدیم شاید موقع انتخابات رسید و برای اینکه تکلیف آن ماده معلوم شود شاید آقایان گفتند بیست روز انتخابات عقب بیفتد تا تکلیف آن ماده معلوم شود آتوقت خدای نکرده دوره فترت پیش بیاید و دوسه سال طول بکشد و بعقیده بنده هم آوردن تمام قانون انتخابات و هم پیشنهاد آقای شیخ الاسلام بمجلس سبب تأخیر و تمویق انتخابات خواهد شد

مدت دوره تقنینیه سه سال شمسی است این دو قسمت را هم پیشنهاد کردهام که از طرف هر جمعیتی دو نفر معین شده و نظریات خودشان را در این دو موضوع تهیه کرده و تقدیم مجلس کنند نه مثل کمیسیون قبل که قریب چهل روز طول کشید و بالاخره منعقد نشد خوب است آقایان تصمیم بگیرند که این کمیسیون جدید را در ظرف همین هفته تشکیل داده و نتیجه را تا یکی دو هفته دیگر بمجلس برسانند و راجع به تقسیم بندی حوزه های انتخابیه هم چون خود بنده بعضی اعتراضات دارم لذا پیشنهاد کردهام کمیسیون تجدید نظر در قانون انتخابات منعقد شود و زودتر ترتیب آنرا معین نموده و راپورت خودرا تقدیم مجلس کند .

مدت دوره تقنینیه سه سال شمسی است این دو قسمت را هم پیشنهاد کردهام که از طرف هر جمعیتی دو نفر معین شده و نظریات خودشان را در این دو موضوع تهیه کرده و تقدیم مجلس کنند نه مثل کمیسیون قبل که قریب چهل روز طول کشید و بالاخره منعقد نشد خوب است آقایان تصمیم بگیرند که این کمیسیون جدید را در ظرف همین هفته تشکیل داده و نتیجه را تا یکی دو هفته دیگر بمجلس برسانند و راجع به تقسیم بندی حوزه های انتخابیه هم چون خود بنده بعضی اعتراضات دارم لذا پیشنهاد کردهام کمیسیون تجدید نظر در قانون انتخابات منعقد شود و زودتر ترتیب آنرا معین نموده و راپورت خودرا تقدیم مجلس کند .

مدت دوره تقنینیه سه سال شمسی است این دو قسمت را هم پیشنهاد کردهام که از طرف هر جمعیتی دو نفر معین شده و نظریات خودشان را در این دو موضوع تهیه کرده و تقدیم مجلس کنند نه مثل کمیسیون قبل که قریب چهل روز طول کشید و بالاخره منعقد نشد خوب است آقایان تصمیم بگیرند که این کمیسیون جدید را در ظرف همین هفته تشکیل داده و نتیجه را تا یکی دو هفته دیگر بمجلس برسانند و راجع به تقسیم بندی حوزه های انتخابیه هم چون خود بنده بعضی اعتراضات دارم لذا پیشنهاد کردهام کمیسیون تجدید نظر در قانون انتخابات منعقد شود و زودتر ترتیب آنرا معین نموده و راپورت خودرا تقدیم مجلس کند .

مدت دوره تقنینیه سه سال شمسی است این دو قسمت را هم پیشنهاد کردهام که از طرف هر جمعیتی دو نفر معین شده و نظریات خودشان را در این دو موضوع تهیه کرده و تقدیم مجلس کنند نه مثل کمیسیون قبل که قریب چهل روز طول کشید و بالاخره منعقد نشد خوب است آقایان تصمیم بگیرند که این کمیسیون جدید را در ظرف همین هفته تشکیل داده و نتیجه را تا یکی دو هفته دیگر بمجلس برسانند و راجع به تقسیم بندی حوزه های انتخابیه هم چون خود بنده بعضی اعتراضات دارم لذا پیشنهاد کردهام کمیسیون تجدید نظر در قانون انتخابات منعقد شود و زودتر ترتیب آنرا معین نموده و راپورت خودرا تقدیم مجلس کند .

رئیس - آقای نجات (اجازه)
آقا میرزا محمد نجات - بنده راجع به دستور میخواستم عرض کنم قانون شورای دولتی مقدم شود که گذشت
رئیس - آقای دستغیب (اجازه)
دستغیب - اگر مطابق پیشنهاد آقای شیخ الاسلام آن دو ماده مراجعه به کمیسیون شود و از هر جمعیتی دو نفر بشینند و زودتر تکلیف آنها را معین کنند بد نیست ولی اگر بنا باشد بطوریکه پیشنهاد نموده اند هر کس در هر ماده از موادی که اصلاح نشده پیشنهادی بکند بعقیده من کار مشککتر می شود و اگر قانون انتخابات از اول تا آخرش بمجلس آمده و

رئیس - آقای حاج شیخ اسدالله (اجازه)
حاج شیخ اسدالله - قانون انتخابات هر وقت بمجلس میآید هر يك از آقایان فرمایشاتی میفرمایند که اصلا مربوط باصل قضیه نیست .
مثلا بعضی میفرمایند اگر قانون انتخابات در مجلس مطرح شود فترت پیش بیاید در صورتیکه این مطلب هیچ مربوط بقرت نیست بکرات هم در مجلس اظهار شده تا قانون جدید بتصویب مجلس برسد قانون انتخابات سابق ملغی نخواهد شد باین یک اصل کلی است و هیچ منافاتی هم ندارد باینکه قانون انتخابات در مجلس مطرح شود و بنده بایشهاد آقای شیخ الاسلام کاملا موافقم .
ولی این قسمت اخیر را که در توضیحشان

رئیس - آقای حاج شیخ اسدالله (اجازه)
حاج شیخ اسدالله - قانون انتخابات هر وقت بمجلس میآید هر يك از آقایان فرمایشاتی میفرمایند که اصلا مربوط باصل قضیه نیست .
مثلا بعضی میفرمایند اگر قانون انتخابات در مجلس مطرح شود فترت پیش بیاید در صورتیکه این مطلب هیچ مربوط بقرت نیست بکرات هم در مجلس اظهار شده تا قانون جدید بتصویب مجلس برسد قانون انتخابات سابق ملغی نخواهد شد باین یک اصل کلی است و هیچ منافاتی هم ندارد باینکه قانون انتخابات در مجلس مطرح شود و بنده بایشهاد آقای شیخ الاسلام کاملا موافقم .
ولی این قسمت اخیر را که در توضیحشان

رئیس - آقای حاج شیخ اسدالله (اجازه)
حاج شیخ اسدالله - قانون انتخابات هر وقت بمجلس میآید هر يك از آقایان فرمایشاتی میفرمایند که اصلا مربوط باصل قضیه نیست .
مثلا بعضی میفرمایند اگر قانون انتخابات در مجلس مطرح شود فترت پیش بیاید در صورتیکه این مطلب هیچ مربوط بقرت نیست بکرات هم در مجلس اظهار شده تا قانون جدید بتصویب مجلس برسد قانون انتخابات سابق ملغی نخواهد شد باین یک اصل کلی است و هیچ منافاتی هم ندارد باینکه قانون انتخابات در مجلس مطرح شود و بنده بایشهاد آقای شیخ الاسلام کاملا موافقم .
ولی این قسمت اخیر را که در توضیحشان

کرده و همینطور بلا تکلیف مانده اند از مقام محترم ریاست تمنا دارم شرحی به هیئت دولت نوشته شود که بارئیس مالمه مذاکره نموده و زودتر تکلیف این بیچاره ها را معین کنند .
رئیس - در هر دو قسمت در حدود وظایف و اختیاراتیکه داریم به هیئت دولت تأکید خواهد شد .
آقای نجات (اجازه)
آقا میرزا محمد نجات - بنده خواستم تقاضا کنم لایحه شورای دولتی در دستور مقدم باشد که زودتر بگذرد و شاید شور اولش امروز تمام شود
رئیس - آقایانیکه پیشنهاد آقای نجات را تصویب میکنند قیام فرمایند .
(معدودی قیام نمودند)
رئیس - قابل توجه نشده لایحه امتیاز کارخانه کبریت سازی مطرح است مذاکرات در کلیات است
عادل الملک - بنده عرض دارم
رئیس - بفرمائید
عادل الملک - لایحه راجع بقرارداد تجارتی بین ایران و مصر مدتی است شور اولش تمام شده و چون خیلی مختصر است و چندان وقتی هم لازم ندارد اگر آقایان موافقت میفرمایند بهتر این است اول آن هم سابقه دارد ضرر ندارد
رئیس - این همان اشکالی است که چند روز قبل هم در اینجا مذاکره شده تصویب این قبیل مسائل را نمیشود و کمیسیون مجول کرد آقای محمد ولی میرزا (اجازه)
محمد ولی میرزا - اخیرا تلگرافاتی از اردبیل رسیده و از قرار معلوم مردم تحصن اختیار نموده اند و این تحصن هم در نتیجه فشار هائی است که از طرف مأمورین مالمه با آنها وارد شده است
اغلب آقایان اطلاع دارند که اهالی آنجا بیشتر املاکشان در تصرف عشایر و ایلات بوده است و اداره مالمه برای اینکه راجع بآن املاک فراری بدهد در خود اردبیل کمیسیونی تشکیل داده و برای وصول مالیات جنسی برضایت خود مالکین يك ترتیبی قرارداده بودند و از قرار معلوم حالا آن قرار را الغاء نموده اند و با وضعیت فعلی اردبیل این ترتیب را من خیلی مضر و غیر مناسب میدانم اگر چه بطوریکه بنده شنیدم نظامیان تا اندازه موفق شده اند که بصاحبان آنها مسترد داشته اند ولی تا کتون در تصرف اشرا بوده و چون تلگرافی هم در این باب بمقام ریاست رسیده تقاضا میکنم از مقام محترم ریاست شرحی بوزارت مالمه نوشته شود که اسباب آسایش اهالی را فراهم نمایند که از تحصن خارج شوند
مسئله دیگری هم که خواستم تذکر بدهم راجع بارومیه بود چند نفر از اهالی ارومیه مدتی است در مجلس تحصن اختیار

کرده و همینطور بلا تکلیف مانده اند از مقام محترم ریاست تمنا دارم شرحی به هیئت دولت نوشته شود که بارئیس مالمه مذاکره نموده و زودتر تکلیف این بیچاره ها را معین کنند .
رئیس - در هر دو قسمت در حدود وظایف و اختیاراتیکه داریم به هیئت دولت تأکید خواهد شد .
آقای نجات (اجازه)
آقا میرزا محمد نجات - بنده خواستم تقاضا کنم لایحه شورای دولتی در دستور مقدم باشد که زودتر بگذرد و شاید شور اولش امروز تمام شود
رئیس - آقایانیکه پیشنهاد آقای نجات را تصویب میکنند قیام فرمایند .
(معدودی قیام نمودند)
رئیس - قابل توجه نشده لایحه امتیاز کارخانه کبریت سازی مطرح است مذاکرات در کلیات است
عادل الملک - بنده عرض دارم
رئیس - بفرمائید
عادل الملک - لایحه راجع بقرارداد تجارتی بین ایران و مصر مدتی است شور اولش تمام شده و چون خیلی مختصر است و چندان وقتی هم لازم ندارد اگر آقایان موافقت میفرمایند بهتر این است اول آن هم سابقه دارد ضرر ندارد
رئیس - این همان اشکالی است که چند روز قبل هم در اینجا مذاکره شده تصویب این قبیل مسائل را نمیشود و کمیسیون مجول کرد آقای محمد ولی میرزا (اجازه)
محمد ولی میرزا - اخیرا تلگرافاتی از اردبیل رسیده و از قرار معلوم مردم تحصن اختیار نموده اند و این تحصن هم در نتیجه فشار هائی است که از طرف مأمورین مالمه با آنها وارد شده است
اغلب آقایان اطلاع دارند که اهالی آنجا بیشتر املاکشان در تصرف عشایر و ایلات بوده است و اداره مالمه برای اینکه راجع بآن املاک فراری بدهد در خود اردبیل کمیسیونی تشکیل داده و برای وصول مالیات جنسی برضایت خود مالکین يك ترتیبی قرارداده بودند و از قرار معلوم حالا آن قرار را الغاء نموده اند و با وضعیت فعلی اردبیل این ترتیب را من خیلی مضر و غیر مناسب میدانم اگر چه بطوریکه بنده شنیدم نظامیان تا اندازه موفق شده اند که بصاحبان آنها مسترد داشته اند ولی تا کتون در تصرف اشرا بوده و چون تلگرافی هم در این باب بمقام ریاست رسیده تقاضا میکنم از مقام محترم ریاست شرحی بوزارت مالمه نوشته شود که اسباب آسایش اهالی را فراهم نمایند که از تحصن خارج شوند
مسئله دیگری هم که خواستم تذکر بدهم راجع بارومیه بود چند نفر از اهالی ارومیه مدتی است در مجلس تحصن اختیار

کرده و همینطور بلا تکلیف مانده اند از مقام محترم ریاست تمنا دارم شرحی به هیئت دولت نوشته شود که بارئیس مالمه مذاکره نموده و زودتر تکلیف این بیچاره ها را معین کنند .
رئیس - در هر دو قسمت در حدود وظایف و اختیاراتیکه داریم به هیئت دولت تأکید خواهد شد .
آقای نجات (اجازه)
آقا میرزا محمد نجات - بنده خواستم تقاضا کنم لایحه شورای دولتی در دستور مقدم باشد که زودتر بگذرد و شاید شور اولش امروز تمام شود
رئیس - آقایانیکه پیشنهاد آقای نجات را تصویب میکنند قیام فرمایند .
(معدودی قیام نمودند)
رئیس - قابل توجه نشده لایحه امتیاز کارخانه کبریت سازی مطرح است مذاکرات در کلیات است
عادل الملک - بنده عرض دارم
رئیس - بفرمائید
عادل الملک - لایحه راجع بقرارداد تجارتی بین ایران و مصر مدتی است شور اولش تمام شده و چون خیلی مختصر است و چندان وقتی هم لازم ندارد اگر آقایان موافقت میفرمایند بهتر این است اول آن هم سابقه دارد ضرر ندارد
رئیس - این همان اشکالی است که چند روز قبل هم در اینجا مذاکره شده تصویب این قبیل مسائل را نمیشود و کمیسیون مجول کرد آقای محمد ولی میرزا (اجازه)
محمد ولی میرزا - اخیرا تلگرافاتی از اردبیل رسیده و از قرار معلوم مردم تحصن اختیار نموده اند و این تحصن هم در نتیجه فشار هائی است که از طرف مأمورین مالمه با آنها وارد شده است
اغلب آقایان اطلاع دارند که اهالی آنجا بیشتر املاکشان در تصرف عشایر و ایلات بوده است و اداره مالمه برای اینکه راجع بآن املاک فراری بدهد در خود اردبیل کمیسیونی تشکیل داده و برای وصول مالیات جنسی برضایت خود مالکین يك ترتیبی قرارداده بودند و از قرار معلوم حالا آن قرار را الغاء نموده اند و با وضعیت فعلی اردبیل این ترتیب را من خیلی مضر و غیر مناسب میدانم اگر چه بطوریکه بنده شنیدم نظامیان تا اندازه موفق شده اند که بصاحبان آنها مسترد داشته اند ولی تا کتون در تصرف اشرا بوده و چون تلگرافی هم در این باب بمقام ریاست رسیده تقاضا میکنم از مقام محترم ریاست شرحی بوزارت مالمه نوشته شود که اسباب آسایش اهالی را فراهم نمایند که از تحصن خارج شوند
مسئله دیگری هم که خواستم تذکر بدهم راجع بارومیه بود چند نفر از اهالی ارومیه مدتی است در مجلس تحصن اختیار

دیگر از هفده بر نیاید میفرمائید چه باید کرد ؟
بدیهی است وقتی يك امتیازی داده شد و صاحب امتیاز نتوانست از هفده بر آید باید يك ماده باشد که امتیاز را ملغی کند مخصوصا در مملکت که مکرر دیده ایم امتیازات ۲۰ ساله و ۳۰ ساله گرفته اند و هیچ کاری نکرده و اسباب زحمت مردم را فراهم آورده اند .
به تفنن که نمی شود کار کنند البته بعد از دوسال سه سال که ضرر کشیدند آتوقت نیکدارند امتیازشان لغو شود و اما اشکالی را که آقای محقق العلماء فرمودند تصور میکنم در تمام تجارتخانه این مسئله باشد یعنی هر تجارتی ممکن است ضرر کند دولت و مجلس که نمی توانند در فکر آن باشند و از خسارت آنها جلو گیری کنند .
بدیهی است کلیه تجارتخانه ممکن است ضرر کنند ممکن است نفع ببرند .
محمول است که کبریت آذربایجان ارزان تر وارد شود و بفروش برسد همه تجارتها همینطور است و این اشکالی نیست که وارد باشد و اینکه می فرمایند اگر بماند و نخرند حضور میشود و وظیفه او اینست که کبریت تهیه نمایند حالا اگر نخرند به ما مربوط نیست .
اگر او حاضر کرد به تکلیف خود عمل کرده و اگر بشکلیف خود عمل نکرد باید یک جزائی برای او قائل شویم .
این ماده میگوید باید تهیه کند خواه بخرند و خواه نخرند همینقدر که او تهیه کند دیگر بر او ایرادی وارد نیست .
رئیس - آقای آقا سید فاضل (اجازه)
آقا سید فاضل - بنده موافقم (بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است)
رئیس - مذاکرات کافی است ؟ (جمعی گفتند کافی است)
(پیشنهاد آقایان محمد ولی میرزا و زنجانی به مضمون ذیل قرائت گردید)
بنده پیشنهاد میکنم :
در ماده ۳ عوض پنج سال سه سال تنزل داده شود .
بنده پیشنهاد میکنم :
در آخر ماده سیم اضافه شود که در صورت فرس مازر تعطیل شده بر مدت امتیاز افزوده خواهد شد .
رئیس - ماده چهارم .
(بمضمون ذیل خوانده شد)
ماده چهارم - صاحب امتیاز حق خواهد داشت ماشین آلاتی را که منحصرا برای دایر کردن فابریکهای کبریت سازی در تهران

دیگران بشود و سایرین هم متابعت نموده و امتیازات بکمیانیهای خارجه حتی المقدور داده نشود و از این جهت کمیسیون فوائد عامه در نظر گرفت که مدت را پنجسال قرار بدهد برای اینکه صاحب امتیاز هزار گونه زحمت و مرارت می کشد و خرج میکند البته مجلس هم باید نسبت تسهیلاتی منظور دارد و اما آنچه آقای اقبال السلطان فرمودند عیبی ندارد که ما بقدر امکان تسهیلاتی برای اهالی مملکت منظور کنیم ولی این یک چیزی است که خود صاحب امتیاز قبول کرده و ما باید ملاحظه عموم را بیشتر بکنیم تا شخص را زیرا ما و کیل عموم هستیم و چنانچه عرض کردم بعد از اینکه خودش قبول کرده شما نمیتوانید بگوئید که اگر تهیه نکردن یا در مدت پنجسال دیگر امتیاز منفی شود این است که در این لایحه هم رعایت حال او هم ملاحظه حال عموم شده است .
رئیس - آقای محقق العلماء (اجازه)
محقق العلماء - بنده خواستم عرض کنم که در این ماده مینویسد :
صاحب امتیاز متعهد است که از این تاریخ تا مدت دوسال کارخانجات خود را در تهران و مازندران دائرنیز در مدت پنجسال حوائج معلی تهران و مازندران را از حیث مصرف کبریت کاملا رفع نمایند هر گاه در عرض این مدت از هفده انجام این امر بر نیاید حق انحصار پنج سال دیگر منغی خواهد بود تصوری کنم معنی آن این است که اگر صاحب امتیاز بقدر کفایت تمام اهالی تهران و مازندران کبریت تهیه ننماید پس از پنج سال این امتیاز منغی است و این بنظر عبارتی کافی نیست .
رئیس - آقای محقق العلماء (اجازه)
محقق العلماء - بنده مخالفم .
رئیس - آقای آقا سید یعقوب (اجازه)
آقا سید یعقوب - اما جواب حضرت والا شاهزاده محمد ولی میرزا بنظر ایشان است که امتیاز کبریت سازی آذربایجان را در نظر پنجاه سال بوده و در این امتیاز مدتش را ده سال معین کرده اند و باین ترتیب تصور میکنم ایشان تصدیق بفرمایند که مدت پنج سال هم مهلت زیاد نباشد و چون نفع نظر آقایان بر این است که امتیازات حتی المقدور به تبه داخله داده نشود لذا باید نسبت بکمیانیها و اتباع ایران تا ممکن است اسباب تسهیل فراهم شده تا اسباب تشویق

دیگران بشود و سایرین هم متابعت نموده و امتیازات بکمیانیهای خارجه حتی المقدور داده نشود و از این جهت کمیسیون فوائد عامه در نظر گرفت که مدت را پنجسال قرار بدهد برای اینکه صاحب امتیاز هزار گونه زحمت و مرارت می کشد و خرج میکند البته مجلس هم باید نسبت تسهیلاتی منظور دارد و اما آنچه آقای اقبال السلطان فرمودند عیبی ندارد که ما بقدر امکان تسهیلاتی برای اهالی مملکت منظور کنیم ولی این یک چیزی است که خود صاحب امتیاز قبول کرده و ما باید ملاحظه عموم را بیشتر بکنیم تا شخص را زیرا ما و کیل عموم هستیم و چنانچه عرض کردم بعد از اینکه خودش قبول کرده شما نمیتوانید بگوئید که اگر تهیه نکردن یا در مدت پنجسال دیگر امتیاز منفی شود این است که در این لایحه هم رعایت حال او هم ملاحظه حال عموم شده است .
رئیس - آقای محقق العلماء (اجازه)
محقق العلماء - بنده خواستم عرض کنم که در این ماده مینویسد :
صاحب امتیاز متعهد است که از این تاریخ تا مدت دوسال کارخانجات خود را در تهران و مازندران دائرنیز در مدت پنجسال حوائج معلی تهران و مازندران را از حیث مصرف کبریت کاملا رفع نمایند هر گاه در عرض این مدت از هفده انجام این امر بر نیاید حق انحصار پنج سال دیگر منغی خواهد بود تصوری کنم معنی آن این است که اگر صاحب امتیاز بقدر کفایت تمام اهالی تهران و مازندران کبریت تهیه ننماید پس از پنج سال این امتیاز منغی است و این بنظر عبارتی کافی نیست .
رئیس - آقای محقق العلماء (اجازه)
محقق العلماء - بنده مخالفم .
رئیس - آقای آقا سید یعقوب (اجازه)
آقا سید یعقوب - اما جواب حضرت والا شاهزاده محمد ولی میرزا بنظر ایشان است که امتیاز کبریت سازی آذربایجان را در نظر پنجاه سال بوده و در این امتیاز مدتش را ده سال معین کرده اند و باین ترتیب تصور میکنم ایشان تصدیق بفرمایند که مدت پنج سال هم مهلت زیاد نباشد و چون نفع نظر آقایان بر این است که امتیازات حتی المقدور به تبه داخله داده نشود لذا باید نسبت بکمیانیها و اتباع ایران تا ممکن است اسباب تسهیل فراهم شده تا اسباب تشویق

قوت العاده شورای دولتی باید سمت ریاست اداره باشد ممکن است یک نفر رئیس اداره عضو شورا بشود ولی در عین اینکه رئیس اداره است مأمور خدمت دیگری گردیده و از ریاست اداره منصرف شود ولی چون آن مأموریت را دارد سمت ریاست اداره را دارد به عبارت اخری از نقطه نظر کاربر زاداری بصورتیکه در قانون استفاده نوشته شده سمت ریاست اداره را دارد ولی از ریاست اداره موقتاً منصرف و بخدمت دیگری منصوب شده آیا در این مورد این تغییر مأموریت باعث انفصال از عضویت شوری هم خواهد شد یا نه؟

مغیر - مقصود از سمت ریاست اداره این است که رئیس اداره باشد یا کار دیگری که هم عرض باین مقام باشد حالا اگر از ریاست اداره منصرف شده و بکار دیگری که هم رتبه ریاست اداره است یا بالاتر از آن است گمارده شود می تواند به عضویت در شوری باقی باشد ولی اگر باین ترتیب بود نمی تواند باقی باشد.

رئیس - آقای محمد ولی میرزا (اجازه) محمد ولی میرزا - بنده در این ماده عرضی ندارم

رئیس - مذاکرات کافی است؟ (جمعی گفتند کافی است)

رئیس - مذاکرات کافی است؟ (جمعی گفتند کافی است)

رئیس - مذاکرات کافی است؟ (جمعی گفتند کافی است)

رئیس - مذاکرات کافی است؟ (جمعی گفتند کافی است)

رئیس - مذاکرات کافی است؟ (جمعی گفتند کافی است)

رئیس - مذاکرات کافی است؟ (جمعی گفتند کافی است)

رئیس - مذاکرات کافی است؟ (جمعی گفتند کافی است)

قسمت که رئیس دارالانشاء دارای تصدیق از مدارس عالی باشد موافق و البته خیلی خوب است معلومات زیادی را دارا باشد ولی این که می نویسد باید ۸ سال هم سابقه خدمت داشته باشد آنوقت ناچار قبل از هشت سال باید تصدیق از مدرسه عالی به طهران یا خارجه داشته باشد بنده تصور می کنم عملی شدن این ماده قدری مشکل است اولاً بنده نمی دانم مدرسه عالی در طهران وجود خارجی دارد یا ندارد؟ و اگر وجود خارجی نداشته باشد آنوقت یک نفری که در اداره ۸ سال خدمت کرده باشد چگونه می تواند تصدیق نامه مدارس عالی را داشته باشد.

بعلاوه کسی که از مدارس عالی تصدیق گرفته باشند نمی آید رئیس دارالانشاء شود و باین ترتیب گمان می کنم در موقع عمل بیک مشکلاتی مواجه شوند زیرا تصور نمی کنم رئیس دارالانشاء پیدا شود که هشت سال در اداره خدمت کرده باشد و از مدرسه عالی هم دیلم داشته باشد.

رئیس - آقای آقا سید یعقوب (اجازه) آقا سید یعقوب مخالفم

رئیس - آقای مستشار السلطنه (اجازه) مستشار السلطنه - بنده با آقای حاج شیخ اسدالله تذکر می دم که ریاست دارالانشاء شورای دولتی خیلی مهم است تصور میکنم این شرایطی را که برای او قائل شده اند زیاد نیست.

بدهی است کسی که ریاست دارالانشاء شورای دولتی را باید عهده دار شود کمتر از این معلومات را نمی توان برای او قائل شدو اگر کمتر از این معلومات را برای او قائل شویم بیک حیثیتی را که رئیس دارالانشاء باید حائز باشد حیثیات نازل تری را برای او قائل شده ایم.

رئیس - آقای آقا سید یعقوب (اجازه) آقا سید یعقوب - بنده خواستم از اعضاء محترم کمیسیون شورای دولتی که با سرعت برق این خدمت را بملکت کرده اند سؤال کنم که قانون استخدام را مادر این دوره گذرانده ایم و در دوره دوم و سوم هم بیک قوانینی از مجلس گذشته است و در تمام قوانین که از مجلس می گذرد باید به غالب افراد مملکت نگاه کرد و نظر بنایب افراد قانون نوشت البته هیچوقت افراد نادره منظور نظر قانون گذار نخواهد بود. در قانون استخدام اسلام وعدم تجاهر بسبق وعدم سوء سابقه و غیره همه شده و در قوانین دیگری هم که در دوره دوم و سوم نوشته شده کاملاً مراعات این نظریات را نموده و همیشه اکثریت و اقلیت را ملاحظه کرده و از این نظر قانون وضع کرده اند.

رئیس - آقای آقا سید یعقوب (اجازه) آقا سید یعقوب - بنده خواستم از اعضاء محترم کمیسیون شورای دولتی که با سرعت برق این خدمت را بملکت کرده اند سؤال کنم که قانون استخدام را مادر این دوره گذرانده ایم و در دوره دوم و سوم هم بیک قوانینی از مجلس گذشته است و در تمام قوانین که از مجلس می گذرد باید به غالب افراد مملکت نگاه کرد و نظر بنایب افراد قانون نوشت البته هیچوقت افراد نادره منظور نظر قانون گذار نخواهد بود. در قانون استخدام اسلام وعدم تجاهر بسبق وعدم سوء سابقه و غیره همه شده و در قوانین دیگری هم که در دوره دوم و سوم نوشته شده کاملاً مراعات این نظریات را نموده و همیشه اکثریت و اقلیت را ملاحظه کرده و از این نظر قانون وضع کرده اند.

رئیس - آقای آقا سید یعقوب (اجازه) آقا سید یعقوب - بنده خواستم از اعضاء محترم کمیسیون شورای دولتی که با سرعت برق این خدمت را بملکت کرده اند سؤال کنم که قانون استخدام را مادر این دوره گذرانده ایم و در دوره دوم و سوم هم بیک قوانینی از مجلس گذشته است و در تمام قوانین که از مجلس می گذرد باید به غالب افراد مملکت نگاه کرد و نظر بنایب افراد قانون نوشت البته هیچوقت افراد نادره منظور نظر قانون گذار نخواهد بود. در قانون استخدام اسلام وعدم تجاهر بسبق وعدم سوء سابقه و غیره همه شده و در قوانین دیگری هم که در دوره دوم و سوم نوشته شده کاملاً مراعات این نظریات را نموده و همیشه اکثریت و اقلیت را ملاحظه کرده و از این نظر قانون وضع کرده اند.

رئیس - آقای آقا سید یعقوب (اجازه) آقا سید یعقوب - بنده خواستم از اعضاء محترم کمیسیون شورای دولتی که با سرعت برق این خدمت را بملکت کرده اند سؤال کنم که قانون استخدام را مادر این دوره گذرانده ایم و در دوره دوم و سوم هم بیک قوانینی از مجلس گذشته است و در تمام قوانین که از مجلس می گذرد باید به غالب افراد مملکت نگاه کرد و نظر بنایب افراد قانون نوشت البته هیچوقت افراد نادره منظور نظر قانون گذار نخواهد بود. در قانون استخدام اسلام وعدم تجاهر بسبق وعدم سوء سابقه و غیره همه شده و در قوانین دیگری هم که در دوره دوم و سوم نوشته شده کاملاً مراعات این نظریات را نموده و همیشه اکثریت و اقلیت را ملاحظه کرده و از این نظر قانون وضع کرده اند.

منظور نشده است؟ آقایانی که شورای دولتی را ناجی مملکت دانسته و می خواهند با گذراندن این قانون سر و صورتی بکار ما بدهند و می فریاد می زنند مذاکرات کافی است باید بدانند که این شرایط برای مملکت ملازم است زیرا مملکت ایران مملکت اسلامی و مذهب رسمی ما اسلام است باین ترتیب از اول این قانون تا آخرش این ملاحظات ابدأ منظور نشده در صورتی که آقایان خیلی باین قانون شورای دولتی اهمیت داده و حکومت را می خواهند تحت نظر شورای دولتی قرار دهند و وظائف مهمی از قبیل تنقیح و تنظیم قوانین و نظر کردن در امتیازات و ملاحظه کردن در ادارات برای این شورای دولتی قائل شده اند باین اهمیتی که آقایان باین قانون می دهند و باینکه باید در ایران اجرا شود خوب بود این شرایط را هم در آن منظور می داشتند و البته قانونی که در مجلس وضع می شود برای مملکت ایران است نه برای جای دیگر

خداوند بعرض آقای رئیس طول عمر بدهد که ما را از دست آن ماده واحده راحت کردند. و اگر آن ماده واحده میگذشت گرفتار بلاهای ناگهانی میشدیم بجدالله ما را از خطا بر گردانند اما حالا که این خطا بر گشته است باید دقت و مبالغه کاملی در این ماده بشود باید اکثر را در نظر گرفت و برای افراد نادره نباید قانون وضع کرد بنده نباید تقیه کنم می گویم و باید اغلب و اکثر را در نظر بگیریم پس نباید ملاحظه کنیم که بیک فردی بر می خورد. بنده جداً پای بند این مسئله هستم که شرایط مذهبی در این قانون شورا ملحوظ گردد چنانچه در قانون استخدام هم منظور شده و در این باب خواستم با آقای مغیر که خودشان بگانه جاهد در این مسئله هستند تذکر بدهم که خودشان جبران این مسئله را بنمایند.

رئیس - حاجی میرزا علی محمد (اجازه) حاج میرزا علی محمد - در چند جای این قانون مدت خدمت را قید کرده اند ده سال و هشت سال در اینجا هم چهار سال نوشته اند چون بنده در هر دو سه فقره مخالف بودم اجازه خواستم که برای خودم را عرض کنم نوبت بنده نرسید حالا خدمت آقایان تذکر می دم که اشخاص این صیج العمل این مملکت در این مدت هفت سال مشروطیت ده سال و هشت سال مشغول کار نبوده اند و بنظر بنده این شرایط زیاد است بعلاوه اجزاء این اداره هم مثل اجزاء سایر ادارات باید مشغول قانون استخدام باشند و شرایطی زائد بر آن برای مشورت ثبات و ضبط شدن لازم نیست

مخبر - بنده میظور که فرمودند این شنبه بیک محکمه قضائی است ولی غالباً رسیدگی در آنجا باشند و شاید صلاح هم نباشد که در حضور تماشاچی مطرح بشود و البته نباید هر کسی اسرار دولتی و مملکتی را بداند باین جهت است که نوشته شده جلسات علنی نخواهد بود یعنی در حضور تماشاچی نخواهد بود

رئیس - آقای حاج میرزا مرتضی (اجازه) حاج میرزا مرتضی - عرض بنده همان بود که آقای حاج شیخ اسدالله فرمودند چون شعبه معا که است و ممکن است در این محکمه مردم از حکام شکایتی داشته باشند اینجا را بنده هیچ فلسفه برایش نمی دانم که مخفی باشد آقای تدین فرمودند شاید بیک اسرار مملکتی و دولتی در آنجا مطرح بشود و اولاً این مسئله کمتر اتفاق می افتد

بعلاوه ممکن است قید کنند معاکمات علنی باشد مگر در مواقعی که اسرار درین هست علنی نباشد این محاکمات با سایر معاکمات دیگر چه فرقی دارد؟ در اینجا طرفیکه شکایت میکنند مردم هستند و در سایر معاکمات هم همان مردمند و من عقیده دارم علنی بوده و تماشاچیان بیایند و ببینند که کار بطور صحیح انجام بپذیرد و اگر مخفی باشد ممکن است بیک ترتیبات غرض آمیزی صورت بگیرد بنا بر این بعقیده بنده باید حتماً علنی

رئیس - آقای آصف الممالک (اجازه) آصف الممالک - بنده راجع باین که لاقلاً هشت سال در یکی از ادارات دولتی سابقه خدمت داشته باشد می خواستم عرض کنم که لفظ (یکی از ادارات) خیلی محدود و اگر (در ادارات دولتی) بطور مطلق نوشته شود بهتر است

رئیس - آقای سردار فاخر (اجازه) سردار فاخر - بنده بعد از آن توضیحاتی که آقای تدین دادند قانع شدم و

رئیس - آقای آصف الممالک (اجازه) آصف الممالک - بنده راجع باین که لاقلاً هشت سال در یکی از ادارات دولتی سابقه خدمت داشته باشد می خواستم عرض کنم که لفظ (یکی از ادارات) خیلی محدود و اگر (در ادارات دولتی) بطور مطلق نوشته شود بهتر است

و در تحصیلات و داشتن دیلم از مدرسه متوسطه هم خیلی خوب است و دیگر هر قدر غنی ندارد رئیس - آقای شیخ رئیس (اجازه) آقای سید یعقوب (اجازه) شیخ رئیس - موافقم (جمعی گفتند مذاکرات کافی است)

رئیس - پیشنهاد می کنم که آقایان شیخ الاسلام اصغرهانی (بعضون ذیل قرائت شد) ماده ۱۹ - جلسات شعب و جلسات عمومی شورای دولتی هیچوقت علنی نخواهد بود

رئیس - آقای حاج شیخ اسدالله (اجازه) حاج شیخ اسدالله - راجع بیکه سمت و یک شعبه اش بنده معتقد هستم که جلسات شورای دولتی علنی باشد و آن شعبه تظلمات است راست است که معاً که عمومی نیست و راجع بأمورین است ولی باز شعبه معاً که راجع با افراد است یعنی بیکطرف دعوی افراد مردم و بیکطرف اجزاء دولت و ادارات هستند و برای مخفی و سری بودنش بنده فلسفه نمی دانم.

راجع بسایر شعب اشکالی ندارد که سری باشند زیرا اختصاصی است و مربوط به کسی نیست متلاً وضع قوانین یا امتیازات مربوط بکسی نیست

اما راجع بمرحله معاً که و رسیدگی بشکایات (بنده معتقد هستم که باید علنی بوده و هیچوقت سری نباشد)

مخبر - همینطور که فرمودند این شنبه بیک محکمه قضائی است ولی غالباً رسیدگی در آنجا باشند و شاید صلاح هم نباشد که در حضور تماشاچی مطرح بشود و البته نباید هر کسی اسرار دولتی و مملکتی را بداند باین جهت است که نوشته شده جلسات علنی نخواهد بود یعنی در حضور تماشاچی نخواهد بود

رئیس - آقای حاج میرزا مرتضی (اجازه) حاج میرزا مرتضی - عرض بنده همان بود که آقای حاج شیخ اسدالله فرمودند چون شعبه معا که است و ممکن است در این محکمه مردم از حکام شکایتی داشته باشند اینجا را بنده هیچ فلسفه برایش نمی دانم که مخفی باشد آقای تدین فرمودند شاید بیک اسرار مملکتی و دولتی در آنجا مطرح بشود و اولاً این مسئله کمتر اتفاق می افتد

بعلاوه ممکن است قید کنند معاکمات علنی باشد مگر در مواقعی که اسرار درین هست علنی نباشد این محاکمات با سایر معاکمات دیگر چه فرقی دارد؟ در اینجا طرفیکه شکایت میکنند مردم هستند و در سایر معاکمات هم همان مردمند و من عقیده دارم علنی بوده و تماشاچیان بیایند و ببینند که کار بطور صحیح انجام بپذیرد و اگر مخفی باشد ممکن است بیک ترتیبات غرض آمیزی صورت بگیرد بنا بر این بعقیده بنده باید حتماً علنی

رئیس - آقای سردار فاخر (اجازه) سردار فاخر - بنده بعد از آن توضیحاتی که آقای تدین دادند قانع شدم و

رئیس - آقای آقا سید یعقوب (اجازه) آقا سید یعقوب - مخالفم (جمعی از نمایندگان) مذاکرات کافی است

رئیس - پیشنهاد می کنم که آقایان شیخ الاسلام اصغرهانی (بعضون ذیل قرائت شد) ماده ۱۹ - جلسات شعب و جلسات عمومی شورای دولتی هیچوقت علنی نخواهد بود

رئیس - آقای حاج شیخ اسدالله (اجازه) حاج شیخ اسدالله - راجع بیکه سمت و یک شعبه اش بنده معتقد هستم که جلسات شورای دولتی علنی باشد و آن شعبه تظلمات است راست است که معاً که عمومی نیست و راجع بأمورین است ولی باز شعبه معاً که راجع با افراد است یعنی بیکطرف دعوی افراد مردم و بیکطرف اجزاء دولت و ادارات هستند و برای مخفی و سری بودنش بنده فلسفه نمی دانم.

راجع بسایر شعب اشکالی ندارد که سری باشند زیرا اختصاصی است و مربوط به کسی نیست متلاً وضع قوانین یا امتیازات مربوط بکسی نیست

اما راجع بمرحله معاً که و رسیدگی بشکایات (بنده معتقد هستم که باید علنی بوده و هیچوقت سری نباشد)

مخبر - همینطور که فرمودند این شنبه بیک محکمه قضائی است ولی غالباً رسیدگی در آنجا باشند و شاید صلاح هم نباشد که در حضور تماشاچی مطرح بشود و البته نباید هر کسی اسرار دولتی و مملکتی را بداند باین جهت است که نوشته شده جلسات علنی نخواهد بود یعنی در حضور تماشاچی نخواهد بود

رئیس - آقای حاج میرزا مرتضی (اجازه) حاج میرزا مرتضی - عرض بنده همان بود که آقای حاج شیخ اسدالله فرمودند چون شعبه معا که است و ممکن است در این محکمه مردم از حکام شکایتی داشته باشند اینجا را بنده هیچ فلسفه برایش نمی دانم که مخفی باشد آقای تدین فرمودند شاید بیک اسرار مملکتی و دولتی در آنجا مطرح بشود و اولاً این مسئله کمتر اتفاق می افتد

بعلاوه ممکن است قید کنند معاکمات علنی باشد مگر در مواقعی که اسرار درین هست علنی نباشد این محاکمات با سایر معاکمات دیگر چه فرقی دارد؟ در اینجا طرفیکه شکایت میکنند مردم هستند و در سایر معاکمات هم همان مردمند و من عقیده دارم علنی بوده و تماشاچیان بیایند و ببینند که کار بطور صحیح انجام بپذیرد و اگر مخفی باشد ممکن است بیک ترتیبات غرض آمیزی صورت بگیرد بنا بر این بعقیده بنده باید حتماً علنی

رئیس - آقای سردار فاخر (اجازه) سردار فاخر - بنده بعد از آن توضیحاتی که آقای تدین دادند قانع شدم و

دزمجلس حاضر باشد و قتیکه خدمت و نه نفر بودند ۳۵ نفر رأی دادند اکثریت است و این اکثریت خاکم است و هر رایشکه داد متبع است در اینجا هم در موقعیکه باید شعبه قوانین رسمی شود باید ۷ نفر از یازده نفر حتماً حاضر باشند و چون عده اعضاء شعبه قوانین من کم از یازده نفر است و نصف بعلاوه یک هم بیشتر می شود پس وقتی هفت نفر حاضر شدند اکثریت اعضاء حاضره حاکم خواهند بود

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است (ماده ۲۲ - بعضون ذیل قرائت شد) ماده ۲۲ - در غیاب رئیس ریاست جلسه به عده مشاور دائمی خواهد بود که اقدم از دیگران است

رئیس - آقای حاج شیخ اسدالله (اجازه) حاج شیخ اسدالله - این ماده بعد از انقضای یک مدتی متنگن است عملی شود اما در موقع تأسیس تقریباً تا یکس ذوسال بلا تکلیف خواهد ماند و مضائق خارجی ندارد. در اینجا باید پیش بینی کرده باشند که تا یک مدتی مثلاً مسن ترین اعضاء را بریاست معین کنند تا موقعیکه اقدام از دیگران مصداق پیدا کند

مخبر - پیشنهاد کنید (ماده ۲۳ - در موقعیکه جلسه عمومی از شعبه قوانین و شعبه امتیازات تشکیل می شود ریاست جلسه به عده مشاور دائمی است

رئیس - مخالفی نیست؟ (اظهاری نشد) (ماده ۲۴ - بعضون ذیل قرائت شد) ماد ۲۴ - در جلسات شعبه قوانین و شعبه امتیازات و امور اداری وزیر ذمه دخل و همچنین سایر وزراء میتوانند شخصاً حاضر شده و یا نماینده بفرستند ولی در شعبه تظلمات فقط نماینده وزارتخانه مربوطه حاضر خواهد بود

مخالفی نبود و ماده بیست و پنجم نیز (مخالفی نبود و ماده بیست و پنجم نیز) (ماده ۲۵ - بعضون ذیل قرائت شد) ماده ۲۵ - نماینده که مطابق ماده فوق معین میشوند نمایندگی از طرف دولت را نیز دارا خواهند بود

رئیس - آقای آقا سید یعقوب (اجازه) آقا سید یعقوب - در اینجا میخواستیم به آقای مغیر عرض کنم که این عبارت بیک قدری توی ذهن می زند معلوم است که نماینده دولت نماینده دولت است و نماینده ملت نیست اینجا میگوید: نماینده که مطابق ماده فوق معین میشود سمت نمایندگی از طرف دولتر را نیز دارا خواهد بود. بدهی است نماینده وزارتخانه همان نماینده دولت است و این تشریح لازم نیست. چطور میشود نماینده که مطابق ماده فوق معین می شود نماینده وزارتخانه باشد و نماینده دولت نباشد بهر حال این عبارت بنظر بنده مناسب نمی آید

رئیس - آقای آقا سید یعقوب (اجازه) آقا سید یعقوب - بنده خواستم از اعضاء محترم کمیسیون شورای دولتی که با سرعت برق این خدمت را بملکت کرده اند سؤال کنم که قانون استخدام را مادر این دوره گذرانده ایم و در دوره دوم و سوم هم بیک قوانینی از مجلس گذشته است و در تمام قوانین که از مجلس می گذرد باید به غالب افراد مملکت نگاه کرد و نظر بنایب افراد قانون نوشت البته هیچوقت افراد نادره منظور نظر قانون گذار نخواهد بود. در قانون استخدام اسلام وعدم تجاهر بسبق وعدم سوء سابقه و غیره همه شده و در قوانین دیگری هم که در دوره دوم و سوم نوشته شده کاملاً مراعات این نظریات را نموده و همیشه اکثریت و اقلیت را ملاحظه کرده و از این نظر قانون وضع کرده اند.

رئیس - آقای آقا سید یعقوب (اجازه) آقا سید یعقوب - بنده خواستم از اعضاء محترم کمیسیون شورای دولتی که با سرعت برق این خدمت را بملکت کرده اند سؤال کنم که قانون استخدام را مادر این دوره گذرانده ایم و در دوره دوم و سوم هم بیک قوانینی از مجلس گذشته است و در تمام قوانین که از مجلس می گذرد باید به غالب افراد مملکت نگاه کرد و نظر بنایب افراد قانون نوشت البته هیچوقت افراد نادره منظور نظر قانون گذار نخواهد بود. در قانون استخدام اسلام وعدم تجاهر بسبق وعدم سوء سابقه و غیره همه شده و در قوانین دیگری هم که در دوره دوم و سوم نوشته شده کاملاً مراعات این نظریات را نموده و همیشه اکثریت و اقلیت را ملاحظه کرده و از این نظر قانون وضع کرده اند.

تدین - مقصود این نیست که آقا فرمودند مقصود این است که در شعبه امتیازات مثلاً باشد یک نفر نماینده از طرف وزارت فوائد عامه بیاید و در موقعی که در یکی از امتیازات بحث میکنند لازم شد نظر باین وزارتخانه دیگری هم مثلاً وزارت خارجه یا مالیه جلب شود در این موقع گفته نشود که این نماینده مستقیم وزارت فوائد عامه است و این حق را ندارد که بگوید نظر وزارت خارجه یا مالیه سایر وزارتخانهها چیست بنا بر این در اینجا پیش بینی کرده اند بعضی اینکه هر وزارتخانه موقع لزوم نماینده اش اینجا باشد. این یک نفر نماینده که می آید قبلاً اطلاع به دولت می دهد و اطلاعات لازمه را تحصیل کرده و از طرف کلیه وزارتخانهها نماینده خواهد بود و این برای سهولت امر است

رئیس - آقای حاج شیخ اسدالله (اجازه) حاج شیخ اسدالله - این ماده بعد از انقضای یک مدتی متنگن است عملی شود اما در موقع تأسیس تقریباً تا یکس ذوسال بلا تکلیف خواهد ماند و مضائق خارجی ندارد. در اینجا باید پیش بینی کرده باشند که تا یک مدتی مثلاً مسن ترین اعضاء را بریاست معین کنند تا موقعیکه اقدام از دیگران مصداق پیدا کند

مخبر - پیشنهاد کنید (ماده ۲۳ - در موقعیکه جلسه عمومی از شعبه قوانین و شعبه امتیازات تشکیل می شود ریاست جلسه به عده مشاور دائمی است

رئیس - مخالفی نیست؟ (اظهاری نشد) (ماده ۲۴ - بعضون ذیل قرائت شد) ماد ۲۴ - در جلسات شعبه قوانین و شعبه امتیازات و امور اداری وزیر ذمه دخل و همچنین سایر وزراء میتوانند شخصاً حاضر شده و یا نماینده بفرستند ولی در شعبه تظلمات فقط نماینده وزارتخانه مربوطه حاضر خواهد بود

مخالفی نبود و ماده بیست و پنجم نیز (مخالفی نبود و ماده بیست و پنجم نیز) (ماده ۲۵ - بعضون ذیل قرائت شد) ماده ۲۵ - نماینده که مطابق ماده فوق معین میشوند نمایندگی از طرف دولت را نیز دارا خواهند بود

رئیس - آقای آقا سید یعقوب (اجازه) آقا سید یعقوب - در اینجا میخواستیم به آقای مغیر عرض کنم که این عبارت بیک قدری توی ذهن می زند معلوم است که نماینده دولت نماینده دولت است و نماینده ملت نیست اینجا میگوید: نماینده که مطابق ماده فوق معین میشود سمت نمایندگی از طرف دولتر را نیز دارا خواهد بود. بدهی است نماینده وزارتخانه همان نماینده دولت است و این تشریح لازم نیست. چطور میشود نماینده که مطابق ماده فوق معین می شود نماینده وزارتخانه باشد و نماینده دولت نباشد بهر حال این عبارت بنظر بنده مناسب نمی آید

رئیس - آقای آقا سید یعقوب (اجازه) آقا سید یعقوب - بنده خواستم از اعضاء محترم کمیسیون شورای دولتی که با سرعت برق این خدمت را بملکت کرده اند سؤال کنم که قانون استخدام را مادر این دوره گذرانده ایم و در دوره دوم و سوم هم بیک قوانینی از مجلس گذشته است و در تمام قوانین که از مجلس می گذرد باید به غالب افراد مملکت نگاه کرد و نظر بنایب افراد قانون نوشت البته هیچوقت افراد نادره منظور نظر قانون گذار نخواهد بود. در قانون استخدام اسلام وعدم تجاهر بسبق وعدم سوء سابقه و غیره همه شده و در قوانین دیگری هم که در دوره دوم و سوم نوشته شده کاملاً مراعات این نظریات را نموده و همیشه اکثریت و اقلیت را ملاحظه کرده و از این نظر قانون وضع کرده اند.

رئیس - آقای آقا سید یعقوب (اجازه) آقا سید یعقوب - بنده خواستم از اعضاء محترم کمیسیون شورای دولتی که با سرعت برق این خدمت را بملکت کرده اند سؤال کنم که قانون استخدام را مادر این دوره گذرانده ایم و در دوره دوم و سوم هم بیک قوانینی از مجلس گذشته است و در تمام قوانین که از مجلس می گذرد باید به غالب افراد مملکت نگاه کرد و نظر بنایب افراد قانون نوشت البته هیچوقت افراد نادره منظور نظر قانون گذار نخواهد بود. در قانون استخدام اسلام وعدم تجاهر بسبق وعدم سوء سابقه و غیره همه شده و در قوانین دیگری هم که در دوره دوم و سوم نوشته شده کاملاً مراعات این نظریات را نموده و همیشه اکثریت و اقلیت را ملاحظه کرده و از این نظر قانون وضع کرده اند.

رئیس - آقای آقا سید یعقوب (اجازه) آقا سید یعقوب - بنده خواستم از اعضاء محترم کمیسیون شورای دولتی که با سرعت برق این خدمت را بملکت کرده اند سؤال کنم که قانون استخدام را مادر این دوره گذرانده ایم و در دوره دوم و سوم هم بیک قوانینی از مجلس گذشته است و در تمام قوانین که از مجلس می گذرد باید به غالب افراد مملکت نگاه کرد و نظر بنایب افراد قانون نوشت البته هیچوقت افراد نادره منظور نظر قانون گذار نخواهد بود. در قانون استخدام اسلام وعدم تجاهر بسبق وعدم سوء سابقه و غیره همه شده و در قوانین دیگری هم که در دوره دوم و سوم نوشته شده کاملاً مراعات این نظریات را نموده و همیشه اکثریت و اقلیت را ملاحظه کرده و از این نظر قانون وضع کرده اند.

فرق است؟ که در اینجا این مقام را مقدم بر معاونت اداری داشته در صورتیکه اگر درست ملاحظه کنیم میبینیم در کار فرقی ندارند و حقوقی هم که دولت برای ایشان معین کرده مساویست و دیگر فرقی ندارد آیا چه فرق منظور نظر کمیسیون بوده و در صورتیکه فرقی در بین نیست پس تعیین کردن این مسئله که (مقام آنها بالاتر از مقام معاونت اداری وزارتخانهها است) غلط است

مخبر - تشخیص مقام معاونت اداری و پارلمانی در نظامنامه هائیکه برای اجراء قانون استخدام منوبند معلوم و معین خواهد شد و چون معلومی شود مقام معاونت اداری با مقام پارلمانی در عرض هم یا یکی از آنها برتری بردیگری دارد باین جهت در اینجا همینقدر نوشته شده که بر مقام معاونت اداری مقدم است یعنی مادون وزارت خواهند بود حالا اگر مقام معاونت پارلمانی بر مقام معاونت اداری مقدم شد اینها هم مقدم خواهند بود و تشخیص آن با نظامنامه قانون استخدام است

رئیس - آقای حاج شیخ اسدالله (اجازه)

حاج شیخ اسدالله - در این مسئله که تعیین مقام مستخدمین مربوط باین قانون نیست و ترتیب اشخاص باید در قانون استخدام معین شود حالا داخل نمیشویم ولی همینقدر عرض میکنم که در اینجا باین رؤسای شعب و مشاورین دائم فرقی نگذاشته و همین قدر نوشته است مقام رؤسای شعب و مشاورین دائم مقدم بر مقام معاونت اداری وزارتخانهها است و بنده اینرا با فاسمه نمی دانم زیرا رئیس شعبه مقامی که در هر جا باید با عضو فرقی داشته باشد دارد حالا در اینجا کمیسیون چه نظری داشته است که مقام رئیسرا با عضو یکی دانسته بنده نمی دانم ولی بنظر بنده منطقی نمی آید

رئیس - آقای زنجانی (اجازه)

زنجانی - بنده هم همین را خواستم عرض کنم که مقام رؤسا با مشاورین دائم نباید در یک درجه قرار داده شود (ماده بیست و نهم بمضمون ذیل قرائت شد)

ماده ۲۹ - همه ساله جلسات شورای دولتی از اول سرطان تا اول سنبله تعطیل خواهد بود ولی هر گاه احتیاج عاجلی اقتضا نماید بدعوت ریاست وزراء جلسات شورای مزبور تشکیل خواهد شد

رئیس - آقای حاج شیخ اسدالله (اجازه)

حاج شیخ اسدالله - در این ماده تعطیل جلسات شورای دولتی را معین کرده اند در قانون استخدام مدت تعطیل ادارات دولتی وزارتخانهها را تا یکماه معین کرده اند و در نظامنامه اداری هم اگر تعطیلات دیگری لازم باشد ذکر خواهد شد بنابراین ترتیب تعطیل شورای دولتی هم باید از قانون موضوع

شده فقط در نظامنامه خودش ذکر شود مخبر عرض میکنم این یک مؤسسه ای است که مافوق وزارت خانه ها است و از این جهت لازم دانسته ایسم که مدت تعطیلشان را هم بیشتر کنیم بعلاوه بسایر مستخدمین ادارات که حق یکماه تعطیل داده شده است و آن یک ماه با اختیار خود آنها است نه اینکه در یک موقع معین باشد و اینکه اینجا نوشته است دو ماه تعطیل باشد تعطیل قانونیست چون این مؤسسه برای تهیه لوایح قانونی و سایر مسائلی است که بایه از طرف وزارتخانهها به مجلس بیاید و چنانکه پیش بینی شده ممکن است در آتیته مجلس شورای ملی بر خلاف دوره های سابق مطابق قانون اساسی تابستان را تعطیل بکند بنا بر این نوشته شورای دولتی هم آن دو ماه را تعطیل داشته باشند ولی در عرض این حال حق داده شده است که اگر یک مسائل فوری پیش بیاید ریاست وزراء آنها را احضار و شروع بکار بکنند

(ماده سی ام باین مضمون قرائت شد)

ماده سی - ترتیب حضور و غیاب اعضاء شورای دولتی مطابق نظامنامه داخلی خود شورای مزبور خواهد بود ولی هر یک از اعضاء شورای دولتی که در مدت یکماه متوالی بدون اجازه غیبت نمایند مستعفی محسوب و دیگری بجای او محسوب خواهد شد

رئیس - آقای حاج شیخ اسدالله (اجازه)

حاج شیخ اسدالله - خواستم سؤال کنم اجازه که با اعضاء داده میشود باید از طرف رئیس کل باشد یا رئیس شعب هم میتوانند اجازه بدهند؟ در این مسئله بکلی قانون سازت است بنا بر این هر نظری کمیسیون دارد باید معین کند

مخبر - مقصود کمیسیون این بود که باید اجازه بتصویب رئیس کل باشد ولی بنده هم موافقم که تصریح بشود رئیس - آقای آقاسید یعقوب (اجازه)

آقاسید یعقوب - بنده خواستم به آقای مخبر عرض کنم در صورتیکه در این ماده معلوم میکند خود شورای دولتی باید نظامنامه برای ترتیبات داخلی خود مرتب کند دیگر ماده بیست و نهم را که شورش گذشت زائد می دانم و ممکن است در همان نظامنامه ترتیب تعطیل را معین کنند زیرا بعد از آنکه برای آنها نظامنامه داخلی است دیگر نوشتن این عبارت که (هر یک از اعضاء شورای دولتی در مدت یکماه متوالی بدون اجازه غیبت نمایند مستعفی محسوب و دیگری بجای او منصوب خواهد شد) لازم نیست و بنده عقیده ام اینست این اختیار را هم مطابق همان نظامنامه به عهده خودشان واگذار نمایند زیرا یکوقت هست

که یک نفر از اعضاء ولو اینکه یکماه هم بدون اجازه غیبت کرده چون وجودش خیلی نافع است نمیشود او را منفصل کرد پس خوبست این اختیار را هم در خود نظامنامه داخلی معین کنند نه اینکه از جالاحق بدهیم که اگر یکماه کسی غیبت کرد منفصل و دیگری بجای او برقرار شود

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است تنفس بدهید

رئیس - چون نزدیک ظهر است جلسه را ختم خواهیم کرد

جلسه آتیته برای پنجشنبه دستور اولاً راپورت کمیسیون فوائد عامه راجع بامتیاز گوگرد و نمک جزایر هرمز و قشم وغیره ثانیاً لایحه کمیسیون بودجه راجع به اعانه مدارس بین النهرین و ترکستان آقای حاج میرا مرتضی

(اجازه)

حاج میرزا مرتضی - لایحه روشنائی عتبات را هم خوب است جزو دستور قرار بدهید

رئیس - لایحه روشنائی را دیروز داده اند جزو دستور فردا باشد آقای آقا سید یعقوب

(اجازه)

آقاسید یعقوب - بنده خواستم بعرض برسانم چنانکه خاطر آقایان هم مسبوق است معلمین مدارس فوق العاده راجع به حقوق خودشان فشار آورده اند و مدتی است در اینجا متخصن شده اند و خیال تعطیل مدارس را دارند بنده خواستم عرض کنم تا بودجه معارف نگذشته است خوبست مجلس شورای ملی بوزارت خانه امر کند وجهی بآنها داده شود که مانع تعطیل مدارس بشود

بعضی از نمایندگان - نمیشود

رئیس - آقای آصف الممالک (اجازه)

آصف الممالک - لایحه راجع به ورثه مؤید الممالک که مدتی است از کمیسیون گذشته مجلس هم از بقایای سنوات گذشته است تقاضا میکنم جزء دستور باشد رئیس - مخالفی نیست؟ گفته شد خیر

رئیس - راجع بآقایان معلمین مدارس هم باید کمیسیون بودجه اظهاراتی بکند و اگر دستوری داده شد نوشته میشود

(مجلس موقع ظهر ختم شد)

رئیس مجلس مؤتمن الملک جلسه ۲۴۴

صورت مشروح مجلس

یوم پنجشنبه نوزدهم برج

دلو ۱۳۰۱ برابر بیست و یکم جمادی الثانی ۱۳۴۱

(مجلس دو ساعت و ربع قبل از ظهر بریاست آقای مؤتمن الملک تشکیل گردید)

(صورت مجلس یوم سه شنبه هفدهم